

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

באלוקות אלא אף גם שיש להם שכל והשגה משמשיים ומשכילים גדולת
 הבורא יתברך מפי ספרים ומפי סופרים השגה והבנה גדולה איך שהקדוש
 ברוך הוא מחייה וממהווה הכול ושלגדולתו אין חקר כו'. אך שאז הוא בבחינת
 דעת והרגשה בנפשו לכן נקרא בהמה שהבהמה יש לה ראייה ושמיעה כו' רק
 שאין לה דעת, כך הוא בחינת נשמות
 אלו שאין בהם בחינת הדעת כאלוקות
 שהדעת היא בחינת הרגשה
 כשהשכלה נקשרת ונקבעה
 בנפשו...". ומבאר, שבחינת
 בהמה קאי הכוונה על בחינת
 'אהבת עולם' אהבה לאלוקות
 בדרגה נמוכה יחסית שקשורה עם
 העולם שמקבלים מבחינת
 "פני שור" שבמרכבה העליונה
 שמהשמאל ככתוב במראה
 המרכבה העליונה בנבואת יחזקאל
 "דמות ארבע חיות... מפני שור
 מהשמאל לארבעתן", שהוא צד
 שמאל בחינת גבורה כנאמר
 בתיקוני זוהר (פ'תח אליהו) "חסד
 דרועא ימינא, גבורא דרועא שמאלא"
 (חסד זרוע ימין, גבורה זרוע שמאל)
 ופעולתו של צד שמאל, צד הגבורה
 היא שהוא המעלים ומסתיר
 חיות אלקות שבתוך
 העולמות שלא תהיה נראית בגלוי,
 ולכן נקראת אהבת ה' במדריגה זו
 'אהבת עולם', בשם 'בהמה',
 לשון נוקבא, שמקבלת
 מ"פני שור" הנ"ל וכמבואר
 בחסידות שהזכר מסמל את המשפיע,
 והנקבה מסמלת את המקבל.
 ובחינת אדם הדרגה של הנשמות
 הנקראות "זרע אדם" הוא כמו
 שכתוב בנבואת יחזקאל האמורה
 על המרכבה העליונה ועל דמות גו'
 'מארי דאורייתא' בעלי תורה שהם
 בדרגה נעלית יותר, והוא
 על-דרך משל כמו האדם שיש בו
 רמ"ח אברים ושס"ה גידים,
 כן התורה היא רמ"ח מצות-עשה
 ושס"ה לא-תעשה כו'. ולכן בעלי
 התורה נקראים 'אדם'.
 וממשיך, שיש עוד בחינת בהמה
 מלבד בחינת 'בהמה' האמורה
 לעיל שהיא בדרגה יותר נמוכה
 בבחינת 'אדם', יש בחינה נוספת
 ב'בהמה'

בשנת תקנ"ט. ובאחד הביבליאך כרכי
 כתבי היד איתא מובא שהוא
 מאמר זה על הפסוק "ויאכילך את
 המן" משנת תקנ"ט, ואם-כן הוא
 לאחרי המאסר והגאולה שהיו בעיר
 פטורבורג¹⁷ בחורף תקנ"ט ובשיתות
 של רבותינו אדמו"רי חב"ד מדובר
 על ההבדלים בסגנון מאמרי החסידות
 של אדמו"ר הזקן לפני פטורבורג
 שאז היו בקיצור יותר ואחרי
 פטורבורג שאז היו בהרחבת
 הביאור, בבאור מה שכתוב
 בפרשת השבוע, פרשת עקב,
 ויאכילך הקדוש-ברוך-הוא
 במדבר את המן אשר לא ידעת
 ולא ידעון אבותיך למען
 הודיעך וגו' "כי לא על הלחם
 לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא
 פי ה' יחיה האדם" (דלכאורה
 אינו מובן, מהו אומר מה מלמדנו
 הכתוב באמרו "אשר לא ידעון
 אבותיך"¹⁹), ומבאר, שהמן
 הוא בחינת טל, כמו שכתוב
 בפרשת המן בפרשת בשלח
 ותעל שכבת הטל, והוא התוכן
 הרוחני של טל שעתיד הקדוש-ברוך-הוא
 להחיות בו את המתים בביאת
 המשיח, והוא בחינת רחמים
 רבים, כמאמר²¹ שאנו אומרים
 בתפילה "מחיה מתים ברחמים
 רבים", הרי שיש קשר ישיר בין
 תחיית המתים, שתהיה על ידי
 טל, לרחמים רבים.
 (ד) וממשיך שם במאמר על
 הפסוק "ויאכילך את המן",
 ולהבין מהו בחינת רחמים רבים
 למעלה על-פי חסידות, הנה
 קתיב²² בנבואת ירמיהו וזרעתי
 את בית ישראל גו' זרע אדם
 זרע בהמה, פירוש: שיש שני
 מיני נשמות, בחינת אדם
 ובחינת בהמה (וכמבואר בתורה
 אור' לאדמו"ר הזקן: "הא' הם
 הנשמות הגבוהות מאד במעלה
 ומדרגה והם הנקראות זרע אדם
 שהם הנשמות שנמשכו מבחינת
 אדם העליון... והיינו כמו שמעלת
 האדם שיש לו דעת, כך אלו הנשמות
 יש להם דעת גדול כאלוקות,
 ופירוש דעת, אין רצונו לומר
 הידיעה לבד אלא בחינת הרגשה
 ממש... והב' הוא בחינת זרע
 בהמה... שהם הנשמות שאין להם
 דעת כל כך כאלוקות. ואין רצונו
 לומר שאין להם שכל והשגה

(18) פרשתנו ח, ג. (19) ראה לקמן ס"ה. (20) בשלח טז, יד. (21) בתפילת העמידה. (22) ירמ' לא, כו. וראה תו"א משפטים עז, ד ואילך. (23) יחזקאל א, כו.